

МАТЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
публічного управління та права

30 серпня 2022 р.,

протокол № 05

Голова Вченої ради

Димитрій ГРИЦИШЕН

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ»**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм»
освітньо-професійна програма «Туризм»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення
28 серпня 2022 р., протокол № 01

Завідувач кафедри
Ірина ЛЕГАН

Гарант освітньо-професійної
програми _____
Ольга МІЛНЧУК

Розробник: професор кафедри психології та соціального забезпечення
МАТЕЮК Олег

Житомир
2022-2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/ 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 242 Туризм	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		4-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
42 год.	-		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія» є висвітлення сутності психології; озброєння майбутніх юристів професійними знаннями, необхідними для успішного виконання службових завдань; формування у них практичних навичок і умінь використання методів і засобів психології під час професійної діяльності.

Предметом дисципліни є процес виникнення, становлення й розвитку психіки як особливої форми життєдіяльності; розуміння методологічних принципів і перспектив розвитку психологічної науки в контексті використання основних її засад для особистого і професійного зростання; виховання національно свідомої особистості студента.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- а) вивчення загальних положень психологічної науки;
- б) характеристика особистості у спілкуванні, психологія особистості.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм»:

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання:

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності, суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

РН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

РН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	<i>Екземпляр №1</i>	<i>Арк 12/1</i>

РН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення психологічної науки. Психічні процеси, стани та властивості.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи психології як науки

Історія розвитку психології. Психологія як наука. Типи психологічних знань. Об'єкт та предмет психології. Рівні психіки та їх зміст. Структура психіки. Методи психології.

Тема 2. Основні напрямки сучасної психології

Етапи розвитку психології як науки. Основні напрямки сучасної психології. Психоаналіз. Індивідуальна психологія. Гуманістична психологія. Когнітивно-поведінкова психологія. Логотерапія. Вітчизняні концепції психічного.

Тема 3. Психологічні пізнавальні процеси: відчуття, сприйняття, мислення.

Відчуття: поняття, види та характеристики. Сприйняття: поняття, функції і характеристики. Мислення: поняття, форми, види. Основні логічні операції.

Тема 4. Психологічні пізнавальні процеси: увага, уява, пам'ять.

Увага: поняття, види, характеристики. Фактори, що знижують увагу. Уявлення: поняття, види та характеристики. Пам'ять: поняття, класифікація, характеристики. Засоби підвищення ефективності запам'ятовування.

Тема 5. Емоційно-вольові процеси. Психічні стани.

Емоції, їх взаємозв'язок із інформацією про ймовірність задоволення потреби. Депресія. Стрес. Дістрес. Афект. Настрій. Фрустрація. Причини виникнення стресу, афекту, фрустрації, депресії. Діагностика емоційних станів. Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі. Безвілля, його причини і переборення.

Тема 6. Темперамент та характер як індивідуально-психологічні особливості особистості.

Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини. Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Проблема формування характеру. Акцентуації характеру.

Тема 7. Здібності як індивідуально-психологічні особливості особистості.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

Поняття про здібності. Структура здібностей. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови. Структура здібностей за концепцією чотирьох рівнів духовного розвитку людини.

Тема 8. Проблема свідомості, мови та мовлення.

Виникнення та історичний розвиток людської свідомості. Поняття про мову та її функції. Фізіологічний механізм мовної діяльності. Різновиди мовлення.

Змістовий модуль 2. Психологія особистості та діяльності. Особистість у спілкуванні.

Тема 9. Психологія особистості.

Поняття про особистість та її структуру. Активність особистості та її джерела. Спрямованість особистості. Розвиток та виховання особистості. Стійкість особистості. Проблема самореалізації. Залежна особистість. Посередня особистість. Зріла особистість. Геній.

Тема 10. Психологічний аналіз діяльності.

Поняття про діяльність. Мета і спонукання до діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність. Діяльність залежної особистості, посередньої, зрілої та діяльність генія.

Тема 11. Стрес. Професійне вигорання та деформація. Ефективні шляхи подолання стресу.

Методи подолання професійного вигорання. Сучасні техніки психокорекції та психотерапії. Самоусвідомлення власного переживання, психологічного механізму захисту. Інсайт. Катарсис. Продовжуваність життя та професійне вигорання психолога. Діагностика рівня стресу. Техніки роботи зі стресом.

Тема 12. Спілкування як психологічний феномен.

Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди спілкування. Позиції у спілкуванні за трансактним аналізом Е. Берна.

Тема 13. Психологічний вплив у професійній діяльності фахівця.

Психологічні способи впливу в процесі професійної діяльності. Способи та механізми психологічного впливу. Зараження. Навіювання. Наслідування. Паніка. Мода. Чутки. Класифікації методів психологічного впливу у професійній діяльності фахівця. Типології стратегій психологічного впливу. Принципи використання методів психологічного впливу у

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

професійній діяльності фахівця.

Тема 14. Конфлікти у професійному спілкуванні фахівця. Управління конфліктами.

Взаєморозуміння у спілкуванні. Конфліктологічна культура фахівця. Джерела виникнення конфліктів у професійній діяльності фахівця. Міжособистісні та внутрішньо особистісні конфлікти у спілкуванні. Конфліктні прояви людини та їх використання у професійній діяльності фахівця. Управління конфліктами та їх вирішення у професійній діяльності фахівця.

Тема 15. Психологія впевненості особистості.

Віра і довіра як основа впевненості особистості. Фактори, що впливають на формування різних видів довіри і довірних відносин. Психологічні особливості впевненої в собі особистості. Формула психологічної впевненості.

Тема 16. Психологічний захист та самоконтроль особистості у забезпеченні здоров'я.

Уявлення людини про своє місце у світі як елемент способу життя і здоров'язберігаючої поведінки. Механізми психологічного захисту особистості та збереження здоров'я. Функції і структура психологічного захисту. Прояви психологічного захисту у спортивній діяльності. Подолання й опанування (переборювання) себе як корекція підсвідомого захисту. Роль самоконтролю у забезпеченні здоров'я людини. Психічні процеси і самоконтроль. Механізм компенсації у забезпеченні надійності професійної діяльності. Психогігієна та збереження здоров'я людини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістовні модулі	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні положення психологічної науки. Психічні процеси, стани та властивості.				
Тема 1. Теоретико-методологічні основи психології як науки	6	2	2	2
Тема 2. Основні напрямки сучасної психології	6	-	2	2
Тема 3. Психологічні пізнавальні процеси: відчуття, сприйняття, мислення.	6	-	2	2
Тема 4. Психологічні пізнавальні процеси: увага, уява, пам'ять.	4	2	2	2
Тема 5. Емоційно-вольові процеси. Психічні стани.	6	2	2	2
Тема 6. Темперамент та характер як індивідуально-психологічні особливості особистості.	6	-	2	2
Тема 7. Здібності як індивідуально-психологічні особливості особистості.	6	-	2	4
Тема 8. Проблема свідомості, мови та мовлення.	4	2	2	4
Разом за змістовий модуль 1	44	8	16	20
Змістовий модуль 2. Психологія особистості та діяльності. Особистість у спілкуванні.				
Тема 9. Психологія особистості.	6	-	2	3
Тема 10. Психологічний аналіз діяльності.	6	-	2	3
Тема 11. Стрес. Професійне вигорання та деформація. Ефективні шляхи подолання стресу.	6	2	2	3
Тема 12. Спілкування як психологічний феномен.	4	-	2	3
Тема 13. Психологічний вплив у професійній діяльності фахівця.	6	2	2	3
Тема 14. Конфлікти у професійному спілкуванні фахівця. Управління конфліктами.	6	2	2	3
Тема 15. Психологія впевненості особистості.	6	-	2	2
Тема 16. Психологічний захист та самоконтроль особистості у забезпеченні здоров'я.	6	2	2	2
Разом за змістовий модуль 2	46	8	16	22
Всього	90	16	32	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Основні напрямки сучасної психології	4
2.	Тема 1. Психологічні пізнавальні процеси: відчуття, сприйняття, мислення.	4
3.	Тема 3. Темперамент та характер як індивідуально-психологічні особливості особистості.	4
4.	Тема 4. Здібності як індивідуально-психологічні особливості особистості.	4
5.	Тема 5. Психологія особистості.	4
6.	Тема 6. Психологічний аналіз діяльності.	4
7.	Тема 7. Спілкування як психологічний феномен.	4
8.	Тема 8. Психологія впевненості особистості.	4
Всього		32

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 64 % (58 год).

Тема 1. Предмет, завдання і галузі сучасної психологічної науки.

Визначення основних етапів розвитку психологічної науки.

Система явищ, які вивчаються в сучасній психології.

Зв'язок психології з іншими науками. Галузі психологічних знань.

Основні напрямки в психології: структуралізм, функціоналізм; біхевіоризм; когнітивна психологія; гештальтпсихологія; психоаналітичний підхід; гуманістична психологія; психологія вчинку.

Тема 2. Психологія пізнавальної сфери особистості.

Роль і види відчуттів у житті людини.

Індивідуальні властивості сприймання відстані, довжини відрізків.

Уважність як властивість особистості. Шляхи розвитку уваги.

Індивідуальні особливості та порушення пам'яті.

Тема 3. Емоційно-вольова сфера особистості.

Емоціогенні ситуації у житті людини.

Теорії емоцій та їх порівняльна характеристика.

Психологічні теорії волі та їх характеристика.

Прийоми і техніки регуляції психічних станів.

Тема 4. Індивідуально-типологічні властивості особистості.

Структура потреб особистості. Рівень домагань особистості.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

Спрямованість і мотиви діяльності особистості.
Типологія характеру. Засоби формування характеру.
Акцентуації характеру та шляхи їх подолання.

Тема 5. Особистість юриста як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.

Чинники формування особистості.
Значення макро- та мікросередовища у процесі формування особистості.
Статусно-рольові характеристики особистості.
Механізм соціальної регуляції поведінки особистості.

Тема 6. Проблеми спілкування особистості у юридичній практиці.

Складання плану бесіди (за самостійно обраною темою).
Розробка анкети на тему: «Чому Ви обрали професію юриста?».
Апробація підготовленої бесіди. Проведення анкетування.
Обробка та інтерпретація отриманих даних бесіди та анкетування.

Тема 7. Психологічний вплив у професійній діяльності фахівця.

Соціально-психологічні особливості конформності як вияв залежності у поведінці.
Психологічне значення маніпулятивного впливу на масову свідомість і поведінку
Значення емоцій та почуттів у процесі професійного впливу на інших.
Харизматичний лідер як впливова людина.

Тема 8. Конфлікти у професійному спілкуванні фахівця. Управління конфліктами.

Витоки, причини та рушійні сили конфлікту.
Динаміка соціального конфлікту.
Учасники і суб'єктивна складова конфлікту.
Конфлікти в етнонаціональній сфері суспільства.

Завдання для самостійної роботи передбачає:

- опрацювання конспекту лекційних занять;
- опрацювання основної та додаткової літератури;
- опрацювання Конституції України, спеціальних Законів України в цілому та їх відповідних сегментів зокрема, підзаконних НПА;
- вивчення новин Інтернет-ресурсів в галузі психології та права.

7. Індивідуальне навчання

Метою виконання індивідуальних завдань є: закріплення,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами на теоретичних і практичних заняттях.

Під час опанування блоку самостійної роботи студенти мають виконати індивідуальне завдання у вигляді формування словника термінів у сфері професійної етики та психологічної компетентності.

8. Методи навчання

У процесі викладання даного предмету використовуються:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, лекція, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка).

9. Методи контролю

Поточний контроль, контроль самостійної роботи, модульний контроль, контроль виконання індивідуальних завдань, підсумковий контроль.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
12	13	12	13	12	13	12	13	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

11. Рекомендована література

Основна література

1. Варій М Психологія. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 288 с.
2. Гроф С. Психологія майбутнього. Уроки сучасних досліджень самості. Львів: Terra Incognita, 2019. – 400 с.
3. Комарек С. Тіло, душа та їхнє спасіння або Нариси про здоров'я, нездоров'я і психосоматику. Львів. – Апріорі, 2021. – 232 с.
4. Корб А. У пастці депресії. Як подолати тривожність і радіти життю. Київ, 2019. 216 с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2018. – 271 с.
6. Мясоїд П. Курс загальної психології. Київ : Алерта, 2021. 496 с.
7. Орбан-Лембрик, Л. Е. (2020). Види психологічного впливу // <https://cutt.ly/9MeEuPN>.
8. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
9. Сабадуха В.О. Метафізика суспільного та особистісного буття. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. – 647 с.
10. Татенко, В. (2018). Соціальна психологія впливу : [монографія] / В. Татенко ; Акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. К. : Міленіум. 215 с.

Допоміжна література

1. Бригадир М. Б. Використання потенціалу парадигми салютогенезу для підтримки психічного здоров'я клієнтів в період пандемії. Позитивна психотерапія у кроскультурному світі: реальність, завдання, можливості: Збірник матеріалів X Міжнародної дистанційної науково-практичної конференції з позитивної транскультуральної психотерапії Н. Пезешкіана (14 червня 2020 року). – Дніпро, 2020. – С. 78-83.
2. Бригадир М. Проблема визначення показників та критеріїв психічного здоров'я. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (18 жовтня 2019 року) / уклад. З. Р. Кісіль. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. – С. 44-47.
3. Гнатко М. М. Психокорекція синдрому «психоемоційного вигорання» / Суспільні трансформації: людина, держава, соціум: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (29 жовтня 2020 р.). – Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2020. – С. 41-45.
4. Іванченко О.С. Особливі аспекти переживання провини та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/242.00.1/Б/ОК5- 2022
	Екземпляр №1	Арк 12/1

психокорекція провини-риси / Scientific Journal VIRTUS №54, May, 2021. – С. 32-38.

5. Камінська О.В. Психокорекція розладів сну при неврозах / Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25–26 січня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – С. 100-102

6. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Навч. Посібн. Модульнорейтинговий курс. 3-тє вид. – К.: Видавничий дім „Персонал”, 2019. – 544 с.

7. Swaab D. Unser kreatives Gehirn: Wie wir leben, lernen und arbeiten. – Munchen: Droemer, 2017. – 640 p.

8. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме. Львів: «Астролябія», 2018. – 608 с.

9. Юнг К.Г. Аіон. Нариси щодо символіки самості. Львів: «Астролябія», 2019. – 432 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>.
2. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>.
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: <http://hklib.npu.edu.ua/>.
5. Портал професійних психологів України «У психолога»: <http://upsihologa.com.ua/>.